

NOT: Jandarma Genel Komutanlığında sözleşmeli astsubay kıdemli çavuşun istifa etmesi halinde açıktan atanıp atanmayacağı ile bekleme süresine tabi olup olmadıkları

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-15850014

15/06/2026

Konu: Görüş (Jandarma Genel Komutanlığında Sözleşmeli Astsubay Kıdemli Çavuşun İstifa Etmesi Halinde 657 sayılı Kanunun 92. Maddesine Göre Açıktan Atanıp Atanmayacağı ile Bekleme Süresine Tabi Olup Olmadıkları)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Jandarma Genel Komutanlığında sözleşmeli Astsubay Kıdemli Çavuş olarak görev yapmakta olan ve 6/5/2026 tarihi itibarıyla 6 yıl 8 ay 10 gün hizmeti bulunan personelin, kendi isteğiyle görevinden ayrılarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 92 nci maddesi kapsamında Belediyenizdeki münhal bir kadroya atanmak istemesi halinde;

- İlgili personelin sözleşmeli astsubay statüsü nedeniyle tabi olduğu mecburi hizmet süresinin kaç yıl olduğu,

- Mecburi hizmet yükümlülüğünün bulunması halinde bu yükümlülüğü tamamlamadan 657 sayılı Kanunun 92 nci maddesi kapsamında açıktan atanmasının mümkün olup olmadığı,

- Görevinden ayrılması halinde 657 sayılı Kanun veya ilgili mevzuat uyarınca altı aylık bekleme süresine tabi olup olmadığı,

hususlarında görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun;

"Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde, "*Bu Kanunda geçen;*

a) *Ön sözleşme: Türk Silâhli Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay veya sözleşmeli astsubay adayları arasında; askerî eğitime alınmaları konusunda yapılan ve askerî eğitim dönemi başlangıcı ile subaylık veya astsubaylık nasıp onayı tarihine kadar geçecek süreyi kapsayan sözleşmeyi,*

b) *Sözleşme: Türk Silâhli Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay ve astsubay adaylarından askerî eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan ve üç yıldan az, dokuz yıldan fazla olmamak üzere hizmet yükümlülüğü getiren, örneğine göre hazırlanmış olan yazılı bir belgeyi,*

...

ifade eder." hükmü,

"Sözleşme süreleri" başlıklı 10 uncu maddesinde, "*Sözleşmeli astsubay adayları, ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler astsubay çavuş rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri; üç yıldan az ve dokuz yıldan fazla olmamak şartıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. ...*" hükmü,

"Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi" başlıklı 12 nci maddesinde, "*Sözleşmeli subay ve astsubayların rütbe bekleme süreleri hakkında, 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunda muvazaf subay ve astsubaylar için belirlenen süreler uygulanır. Sözleşmeli subaylardan üst rütbede*

kadro açığı bulunmadığı için terfi edemeyenler, terfi şartlarını haiz olmak kaydıyla sözleşme müddeti sonuna kadar derece ilerlemesi yaparlar.

Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az üç ay önce taraflar sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer.

Sözleşmeli subay veya astsubaylar, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak fesh edemezler. ..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde olağanüstü hal ilan edilmiş, bu itibarla darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması zaruri olan tedbirler ile bunlara ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre yayımlanan kanun hükmünde kararnemelerle, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı, İçişleri Bakanlığına bağlı genel bütçeli birer genel kolluk kuvveti olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bununla birlikte, aynı düzenlemelerle 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası, "*Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır. Ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümler uygulanır. Jandarma Hizmetleri Sınıfı hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığının diğer hizmet sınıflarındaki kadrolarında bulunan Devlet memurları, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarındaki emsallerinin yararlandığı mali ve sosyal haklardan aynı şekilde yararlanırlar.*" şeklinde, 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrası, "*Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli; subay, astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, öğrenci, erbaş ve erler ile Devlet memuru ve işçileri kapsar. Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır. Ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi personel hakkındaki hükümler uygulanır. Uzman erbaşlar 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa, sözleşmeli erbaş ve erler 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununa tabidir.*" şeklinde değiştirilmiş, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay ve uzman jandarmaları kapsayan "Jandarma Hizmetleri Sınıfı" ile Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında bulunan subay ve astsubayları kapsayan "Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı" adında iki yeni hizmet sınıfı eklenmiştir.

Dolayısıyla, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarında görev yapan subay, astsubay ve uzman jandarmaların "nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal hakları" dışında kalan ve 2803 ile 2692 sayılı Kanunlarda düzenlenmeyen tüm özlük iş ve işlemlerinde 657 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Buradan hareketle, söz konusu Komutanlıkların 25/7/2016 tarihli ve 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih olan 27/7/2016 itibariyle "askeri kurum" yapısından çıktığı, memur çalıştıran genel bütçeli bakanlık bağlı kuruluşları olarak yeniden yapılandırıldığı görülmektedir.

Ayrıca, Devlet Memurları Kanununun;

"Tesis edilen sınıflar" başlıklı 36 ncı maddesinde, "...

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalıştırılan memurların sınıfları aşağıda gösterilmiştir.

...

VIII - JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay, uzman jandarma ile çarşı ve mahalle bekçilerini kapsar.

IX - SAHİL GÜVENLİK HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında bulunan subay ve astsubayları kapsar.

... " hükmü,

"Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları" başlıklı 92 nci maddesinde, "İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler. ..." hükmü,

"Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları" başlıklı 97 nci maddesinde, "Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C) 95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D) 96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,

Devlet memurluğuna alınamazlar." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Jandarma Genel Komutanlığında görev yapan sözleşmeli subay ve astsubayların sözleşme dönemleri en az 3 ve en çok 9 yıl olmak üzere yapılabileceği, ayrıca sözleşmeli astsubayların 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan jandarma hizmetleri sınıfında sayılan kadrolu personel arasında olmadığı ve 4678 sayılı Kanunda bekleme süreleri ile ilgili herhangi bir hükmünde yer almadığı göz önünde bulundurulduğunda ilgili personelin 657 sayılı Kanunun 92 nci maddesine göre yapılacak olan açıktan atama hususunda 97 nci maddede belirtilen bekleme süresine tabi olmadığı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü